

مقدمه:

ارزشیابی توسط آزمون صورت می گیرد و آزمون دارای انواع مختلفی است.

در این پمفلت طراحی آزمون های صحیح - غلط، جورکردنی و تشریحی جهت مدرسین علوم پزشکی ارائه می گردد.

الف) سوالات صحیح غلط True-False Questions

در این آزمون، تعدادی سوال یا جمله در اختیار دانشجو قرار می گیرد و او صحیح یا غلط بودن آنها را تعیین می کند.

این نوع سوالات دارای انواع زیر است :

۱- نوع صحیح یا غلط که سوال به صورت یک جمله خبری است و دانشجو درستی یا نادرستی را تشخیص می دهد.

- سوالات از روی متن کتاب نوشته نشده باشد.
- از به کار بردن عبارات منفی و یا منفی مضاعف خودداری شود.

ب) سوالات جورکردنی MATCHING QUESTION

این سوالات جزء مفیدترین آزمون های سنجش توانایی حافظه می باشند. در حقیقت این سوالات نوع تغییر یافته

سوالات چند گزینه ای است و بایستی از ستون مقابل یک پاسخ را انتخاب کند .

ممکن است یک پاسخ چندین بار انتخاب شود.

در طراحی سوالات جورکردنی باید به نکات زیر توجه شود:

۱- تعداد سوالات کمتر از ۵ و بیشتر از ۱۵ نباشد.

۲- مطالب سوالات و پاسخ ها باید متجانس باشند.

۳- تعداد پاسخ ها تا حد ممکن مختصر و کوتاه باشند.

۴- تعداد پاسخ ها بیشتر از تعداد سوالات نباشند.

۵- تمامی پرسش ها و پاسخ ها در یک صفحه باشند.

۶- پرسش ها با شماره و پاسخ ها با حروف مشخص شود.

۷- از سوالات منفی استفاده نشود.

۸- قسمت خالی جورکردنی در انتهای تنه سوال باشد.

ج) سوالات کوتاه پاسخ SHORT ANSWER

آزمون های دارای سوالات کوتاه پاسخ جهت سنجش هدف های آموزشی با سطوح تاکسونومی I طرح می شوند.

این سوالات به انواع زیر تقسیم می شوند:

۱- نوع پرسشی : که فقط یک پاسخ دارد.

۲- نوع کامل کردنی : که دارای یک قسمت خالی در انتهای تنه

سوال است و باید با یک کلمه یا دو کلمه آن را تکمیل نمود.

۳- نوع تشخیصی : که در تنه سوال هدف آموزشی گنجانده

می شود و در برابر هر سوال جای خالی جهت پاسخ منظور می شود.

در طراحی این گونه سوالات باید به نکات زیر توجه شود:

۱- طراحی سوال به گونه ای باشد که پاسخ آن کوتاه باشد.

۲- سوال ساده، رسا و گویا باشد.

۳- جملات سوالات مستقیم از متن کتاب نباشد.

۴- در سوالاتی که پاسخ آنها عدد است، واحد مقیاس مشخص شود.

۵- در سوالات کامل کردنی از چند جای خالی استفاده نشود.

د) سوالات تشریحی ESSAY TEST

در این سوالات، دانشجو باید پاسخ سوال را تهیه نموده سازمان بندی کند و با یک روال منطقی بنویسد. دانشجو در دادن پاسخ آزاد است. این نوع سوالات دارای دو نوع می باشند:

۱- گسترده پاسخ که سوالات بسیار کلی بوده و جهت سنجش

توانایی سازماندهی افکار دانشجو در سطوح بالای یادگیری تاکسونومی II و III به کار می روند.

۲- محدوده پاسخ در زمینه دستیابی به اهداف آموزشی در سطوح

اهداف تاکسونومی II به کار می روند. تصحیح این سوالات ساده

است و دانشجو موظف است پاسخ را در یک چارچوب مشخص

دانشگاه علوم پزشکی
و خدمات بهداشتی درمانی فسا

مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی

اصول طراحی آزمون های استاندارد صمیمی و غلط

جوهرکردنی، پاسخ کوتاه و تشریحی

تجهیه شده در :

کمیته ارزیابی دانشجو

دکتر شهناز کریمی

دکتر فاطمه رضایی

خانم زینت دادیار

"توصیه های مهم"

در آزمون های سنجش پایان دوره، هدف اصلی پایش یادگیری است لذا تمرکز باید بر این نکته مهم استوار باشد.

استفاده از روش ها یا طراحی سوالاتی که نیاز به پاسخ زیرکانه و استفاده از هوش دارند باعث ایجاد چالش بین استاد و دانشجو می گردد. در آزمون های نظیر: کنکور یا آزمون های انتخاب دانشجو برتر استفاده از عنصر هوش ضروری است ولی در آزمون های پایان دوره نباید از سوالاتی که وابسته به هوش هستند استفاده نمود. برای کاهش این چالش ذکر چند توصیه ضروری است:

- ۱- از سوالات منفی مضاعف خودداری شود.
- ۲- از آوردن چند جای خالی در سوالات اجتناب شود.
- ۳- سوالات مبهم و گنگ نباشد.
- ۴- از ترفندهای دستور زبان استفاده نشود.
- ۵- زمان کافی در اختیار دانشجوین قرار داده شود.
- ۶- سیستم نمره گذاری جهت سوالات عادلانه باشد.
- ۷- از ادغام چند هدف آموزشی در یک سوال خودداری شود.
- ۸- از آنالیز کمی سوالات برای حذف سوالات نامناسب و ارتقاء سوالات موجود استفاده شود.

بیان دارد. مثال: علت افزایش فشار خون در نارسایی کلیوی را توضیح دهید.

در این مثال دانشجو باید دلیل مشخص را شرح دهد.

در طراحی سوالات تشریح باید به نکات زیر توجه شود:

- ۱- طراحی سوال منطبق بر اهداف آموزشی درس باشد.
- ۲- در تنه سوال، پرسش واضح و دقیق طرح شود و از بکار بردن کلماتی مانند: به نظر شما، هر چه می دانید و ... خودداری شود.
- ۳- برای سوال، نظام نمره دهی مشخص طراحی شود تا حقی از دانشجوین که سوال را به طور کامل پاسخ نداده اند ضایع نشود.
- ۴- جهت آزمون تشریحی وقت کافی اختصاص داده شود.
- ۵- به دانشجوین حق انتخاب چند سوال از میان تعدادی سوال داده نشود.
- ۶- از روش تصحیح استاندارد استفاده شود.
- ۷- می توان از سوالات تشریحی تغییر یافته استفاده کرد به عنوان مثال: با استفاده از گزارشات رادیولوژی، الکتروکاردیوگرام، سونوگرافی و ... و از دانشجوین خواست که پاسخ تشریحی در مقابل این گزارشات بنویسند. این گونه سوالات سطوح بالای یادگیری در اهداف آموزشی را با تاکسونومی II و III می سنجند.